

ذبح انسانیت، ضربه صهیونیستها به خود است

حجت الاسلام والمسلمین علیرضا آل بویه، عضو هیئت علمی گروه فلسفه و کلام پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در نشست علمی با موضوع «بحران غزه، با رویکرد سیاسی، حقوقی و اخلاقی» که توسط پژوهشکده نظام های اسلامی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و با همکاری مرکز مطالعات و پاسخ گویی به شبهات حوزه های علمیه، مرکز تحقیقات مجلس شورای اسلامی و شبکه اینترنتی عِبَرَات برگزار شد، به تشریح ابعادی از «اخلاق جنگ» پرداخت و گفت: آنچه در غزه اتفاق افتاده تنها کشته شدن افراد بی گناه نبوده، بلکه انسانیت به قربانگاه رفته است.

تلاش صهیونیست ها برای اخلاقی نشان دادن جنایات خود در غزه

وی ادامه داد: صهیونیست ها تلاش می کنند جنایات خود را با استدلال سازی، اخلاقی جلوه دهند. اینکه امروزه برخی افراد جنایات واقع شده در غزه را تحلیل اخلاقی می کنند، نوع نگاهشان نگاه پیامدگرایانه به اخلاق است.

حجت الاسلام والمسلمین آل بویه با اشاره به اینکه علم اخلاق می‌کوشد به ما بگوید که چه کارهایی اخلاقی است و چه کارهایی اخلاقی نیست، اظهار کرد: علم اخلاق به ما می‌گوید که به عنوان مثال جنگ یک رفتار اخلاقی است یا خیر. مهمتر از اخلاقی بودن یا اخلاقی نبودن جنگ این است که چرا ما باید اخلاق جنگ را مراعات کنیم. شخصی همچون پیتر سینگر نویسنده کتاب‌هایی مانند «آزادی حیوانات» را نوشته و به بیش از بیست زبان زنده دنیا ترجمه شده است و همچنین «اخلاق عملی» که بیش از سه میلیون از این اثر به فروش رسیده است، در فصلی از این کتاب مطلبی را تحت این عنوان که چرا باید اخلاقی زیست کنیم، مطرح می‌کند.

بین جنگ و اخلاق ارتباطی وجود دارد یا خیر؟

وی افزود: چرایی زیست اخلاقی یکی از مهمترین مباحثی است که مورد تحقیق و پژوهش قرار گرفته است. انسان از سویی با اخلاق و از سوی دیگر با جنگ در ارتباط است. اخلاق نوعاً برای همه ما انسان‌ها اهمیت دارد، اما این در حالی است که جنگ هم برای عده‌ای از انسان‌ها که غالباً در جهت کسب منافع مادی و ارضای حس سلطه‌گری و قدرتمندی به جنگ می‌پردازند، دارای اهمیت می‌باشد. باید دید که بین جنگ و اخلاق ارتباطی وجود دارد یا خیر؟

لزوم توجه به علل اهمیت «اخلاق در جنگ»

عضو هیئت علمی گروه فلسفه و کلام پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی ضمن پرداختن به دلایل اهمیت اخلاق در جنگ خاطرنشان کرد: در سال‌های اخیر کتاب‌های بسیاری در زمینه اخلاق جنگ نوشته شده است و بسیاری از اندیشمندان برای جنگ عادلانه به نگارش مقالات و کتاب‌های متعددی پرداخته‌اند. در اخلاق دو جهت بحث وجود دارد و آن اینکه چه عملی اخلاقی است و چه عملی غیراخلاقی و از آن مهمتر اینکه چرا اخلاق را باید مراعات کنیم و در صورت عدم مراعات اخلاق چه اتفاقاتی خواهد افتاد؟

وی گفت: در پرداختن به چرایی مراعات اخلاق می‌توان دو نقش و کارکرد اخلاق را مورد توجه قرار داد. یکی از آن‌ها نقش اخلاق در جامعه بین‌الملل می‌باشد و دیگری نقشی است که اخلاق در شکل‌گیری هویت ما انسان‌ها دارد.

تزکیه نفس؛ از اهداف بعثت انبیاء

این پژوهشگر حوزوی با بیان اینکه متأسفانه در ادبیات اخلاقی موجود به نقش اخلاق در شکل‌گیری هویت انسان‌ها توجه چندانی نشده است، یادآور شد: امروزه بیشتر به نقش‌های بیرونی اخلاق می‌پردازند و یکی از اصلی‌ترین علل آن نگاه پیامدگرایانه به اخلاق است. آنچه در ادبیات دینی دیده می‌شود همین نقش اخلاق در شکل‌گیری هویت انسان‌هاست. لذا وقتی به آیات قرآن مراجعه کرده و هدف بعثت انبیا را رصد نمایم خواهیم دید که ایشان برای تزکیه نفس انسان‌ها آمده‌اند.

وی تصریح کرد: اخلاق اولاً و بالذات با جان آدمی سروکار دارد و ثانیاً و بالعرض روابط انسانی را سالم و نیکو می‌گرداند. پس اگر با این دید به اخلاق نگاه کنیم که ما هر کاری که می‌کنیم اثر بر جان ما خواهد داشت، آن‌گاه تمامی رفتارهای ما انسان‌ها در کمال یا نقصان هویت وجودیمان می‌تواند نقش آفرینی کند و جنگیدن هم از این قاعده مستثنی نیست.

اهمیت دفاع در مقابل حمله دشمن از منظر قرآن

حجت الاسلام والمسلمین آل بویه با تأکید بر اینکه جنگ به دو صورت ابتدایی و دفاعی بروز می‌کند، بیان داشت: اینکه جنگ ابتدایی اخلاقی هست یا خیر محل بحث بوده و شرایط متعددی دارد. در اسلام هم معروف و مشهور است که جنگ ابتدایی مجاز نیست مگر در زمان حضور امام معصوم علیه السلام. اما اصل دفاع شخصی امروزه به عنوان یک اصل مسلم در فلسفه اخلاق شمرده می‌شود که به ما می‌گوید اگر کسی به شما حمله کرد، مسلماً شما حق دفاع از خودتان را البته در همان حد و قواره حمله را دارید. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: هرکس به شما ستم و دست‌درازی کرد می‌توانید به همان قدر به او آسیب وارد کنید و البته باید تقوای خدایی داشته باشید و بدانید که خدا با پرهیزکاران است.

وی گفت: نکته‌ی حائز اهمیت این است که در جنگ باید برخی از ارزش‌های اخلاقی حتماً مراعات شود و امروزه همین امور جزء مسائل حقوقی هم مطرح شده است. ممکن است جنگی نا عادلانه شروع شود، اما تعرض به جان زنان، کودکان، بیماران، کادر درمان و برخی اماکن همچون بیمارستان‌ها و منازل مسکونی ناجوانمردانه و غیراخلاقی بوده و وجدان‌های بیدار چنین کارهایی را تقبیح می‌کنند. امروزه این تقبیح را به صورت سراسری در سطح جهان و در مورد رژیم کودک‌کش صهیونیستی شاهد هستیم.

عضو هیئت علمی گروه فلسفه و کلام پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی در ادامه افزود: اتفاقاً بر اساس حقوق بشر دوستانه بین الملل هم این مسئله حائز اهمیت است و نکاتی در آن داریم که از غیرنظامیان دفاع می‌کنند و شروطی را در اینجا متذکر می‌شوند. نکاتی همچون لزوم قائل بودن به تفاوت میان

نظامیان و غیرنظامیان و همین طور تفاوت بین اموال متعلق به غیرنظامیان و اهداف نظامی از جمله این شروط است.

صهیونیست ها غافل اند از اینکه با جنایات خود در غزه انسانیت خود را کشته اند

وی ضمن تأکید بر اینکه جنایات صهیونیست ها در وهله اول به خود آنان ضرر می رساند، ادامه داد: آن کسانی که جنگ را نا عادلانه شروع و سپس به کودکان، زنان، بیماران، بیمارستان ها و کادر درمان حمله می کنند، باید متوجه باشند که با چنین کارهایی اولاً و بالذات به خودشان ضرر وارد می نمایند. بر اساس ادبیات قرآنی کسانی که تعرض به دیگری می کنند قبل از اینکه به کسی ضرر و زیان وارد سازند به خودشان آسیب می رسانند. نیروهای رژیم کودک کش صهیونیستی در واقع غافل اند از این که قبل از اینکه کودکان، زنان و بیماران را بکشند، انسانیت خودشان را کشته اند.

بروز و ظهور چهره واقعی اعمال انسان در قیامت

حجت الاسلام والمسلمین آل بویه اظهار کرد: ما در سطح جهانی می بایست روی این مسئله اساسی مانور دهیم که پیام اصلی انبیا این است که انسان ها با مراعات اخلاق انسانیت در واقع خودشان را دارند شکل می دهند. در این مورد دو دسته آیات داریم؛ مثالی از یک دسته از این آیات این است که «کسانی که مال یتیم را به ظلم می خورند، شکم خودشان را پر از آتش می کنند». یعنی انسان هایی که به مال و جان دیگران دست درازی می کنند به خودشان ضرر می رسانند و هویت خود را آتشین می نمایند. این هویت آتشین در قیامت ظهور و بروز پیدا خواهد کرد.

وی با برشمردن برخی دیگر از آیات مرتبط با مسئله اخلاق محوری خاطرنشان کرد: تعبیر دیگری که در این زمینه در قرآن کریم آمده است و اتفاقاً در مورد یهودی هاست به این صورت است که «... این دسته از یهودیان به دلیل اینکه سرکشی و تکبر کردند و فرمان الهی را پاس نداشتند به آن ها گفتیم که بوزینه رانده شده باشید» و در آیه شریفه دیگری خداوند یهودیان زمان حضرت رسول (ص) را این چنین خطاب می فرماید که «ای یهودیان شما خودتان می دانید آن کسانی که از خودتان فرمان روز شنبه را سرپیچی کردند بهشان گفتیم که بوزینه رانده شده باشید». در این جا فرمان الهی از نوع فرمان آزمایشی بود. خداوند به یهودیان زمان حضرت موسی (ع) امر فرمود که روزهای شنبه ماهی نگیرید. آنان هم تا مدتی ماهی نگرفتند، اما بعد از آن مدت تصمیم گرفتند شنبه ماهی نگیرند، اما دستور خداوند را دور بزنند و راه ماهی ها را سد کنند تا در روز یکشنبه آن ها را صید کنند. آنجا بود که خداوند آن ها را خطاب

می فرماید که بوزینه رانده شده باشید.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی افزود: بین مفسرین ما بحث است که این بوزینه شدن واقعی بوده یا از نوع تمثیل است؟ بر اساس روایات این خطاب با زبان واقعی بوده و عده ای از یهودیان بوزینه شدند. البته نکته اینجاست که آیا این ها واقعاً انسان بودند و ظاهرشان بوزینه شده بود یا اینکه باطنشان بوزینه شده بود و این باطنی که در قیامت ظهور پیدا می کند را خداوند در همین دنیا و برای عبرت سایرین بروز ظاهری هم بخشید. پیام این آیه لزوم اطاعت از خداوند به فرمان اخلاق و عقل است.

شکل گیری هویت انسان؛ از نقش های اساسی اخلاق

وی گفت: باید دانست که نقش اساسی اخلاق آن بعد درونی است که هویت ما را می سازد. بنا بر این کسانی که به زنان، کودکان و بیماران بی گناه رحم نمی کنند بخصوص با توجه به ده فرمان الهی حضرت موسی(ع) که یکی از آن ها می گوید «قتل نکن» هویت خودشان را به بهای اندک تمتعات مادی و دنیوی فروخته و پیش از آنکه انسان ها را بکشند انسانیت خود را به مذبح برده اند.

حجت الاسلام والمسلمین آل بویه چرایی زیست اخلاقی را از اصلی ترین مباحث لازم جهت تبیین در فضای بین الملل برشمرد و تصریح کرد: ما می بایست بتوانیم این مبحث را که چرا باید اخلاق را در جنگ مراعات نماییم به خوبی برای جهانیان تبیین کنیم. اگر این نگاه را داشته باشیم که با اخلاقی زیست کردن می توانیم هویت خود را شکل دهیم، قطعاً جهان امروز شاهد رفتارهایی همچون نسل کشی طالمانه رژیم صهیونیستی نسبت به ملت فلسطین نخواهد بود.

وی در پایان خاطر نشان کرد: در بحث اخلاق جنگ باید نقش آن را در شکل گیری هویت انسانی در نظر گرفت تا از این ماجرا برای زندگی خودمان درس بگیریم و بدانیم که تعرض به حقوق دیگران در هر سطحی که انجام شود، سرانجامی جز بوزینه رانده شدن در محضر الهی را نخواهد داشت.

منبع: سایت مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات